

Naar buiten!

Ideeën voor buitenschoolse activiteiten
in de stedelijke natuur

Najaar

Dit is een **inzage-exemplaar** voor het activiteitenprogramma 'Naar Buiten' versie Najaar. Het is bedoeld voor kinderen van 4 tot 8 jaar.

Het boekje bestaat uit 10 uitgewerkte activiteiten die 1 tot 2 uur duren.

U kunt het boekje bestellen in pdf-format. Ik mail u dan het complete boekje, met factuur. **Prijs 10 euro**

U kunt ook het boekje in print bestellen. U krijgt het dan per post thuisgestuurd. **Prijs 20 euro (incl. verzendkosten)**

Inhoudsopgave

1. Spinnen
2. Bomen
3. Vogels
4. Zintuigen
5. Kinderboerderij
6. Vruchten (jam maken!)
7. Waterbeestjes
8. Dingen zoeken
9. Kampioenen
10. Troep!

1. Spinnen!

Spinnen zijn eng, en fascinerend tegelijk.
Misschien heb je als begeleider er meer moeite mee dan de kinderen. Ga eens lekker griezelen, en doe een spinnenactiviteit!

Nodig:

Bakjes om spinnen in te vangen
Loeppetjes
Grote vellen papier
Stiften of kleurpotloden

De spin Sebastiaan

Dit is de spin Sebastiaan.
Het is niet goed met hem gegaan.

LUISTER!

Hij zei tot alle and're spinnen:
Vreemd, ik weet niet wat ik heb,
maar ik krijg zo'n drang van binnen
tot het weven van een web.

Zeiden alle and're spinnen:
O, Sebastiaan, nee, Sebastiaan,
kom, Sebastiaan, laat dat nou,
wou je aan een web beginnen
in die vreselijke kou?

Zei Sebastiaan tot de spinnen:
't Web hoeft niet zo groot te zijn,
't hoeft niet buiten, 't kan ook binnen
ergens achter een gordijn.

Zeiden alle and're spinnen:
O, Sebastiaan, nee, Sebastiaan,
toe, Sebastiaan, toom je in!
Het is zo gevaarlijk binnen,
zo gevaarlijk voor een spin.

Zei Sebastiaan eigenzinnig:
Nee, de Drang is mij te groot.
Zeiden alle and'ren innig:
Sebastiaan, dit wordt je dood...

O, o, o, Sebastiaan!
Het is niet goed met hem gegaan.

Door het raam klom hij naar binnen.
Eigenzinnig! En niet bang.
Zeiden alle and're spinnen:
Kijk, daar gaat hij met zijn Drang!

PAUZE

Na een poosje werd toen zo-even
dit berichtje doorgegeven:
Binnen werd een moord gepleegd.
Sebastiaan is opgeveegd.

Annie MG Schmidt

1. Introductie

Lees het gedicht Spin Sebastiaan voor

Stel daarna vragen als:

- Vind je spinnen eng of vies?
- Waar zijn spinnen goed voor? (ze vangen muggen en insecten)
- Zijn spinnen gevaarlijk (in Nederland niet, in warmere landen zijn spinnen soms wel gevaarlijk).
- Waar kun je spinnen vinden? (overal, vaak in een web in de struiken of bij muurtjes ofzo)

2. Ga naar buiten

Geef de kinderen in drietallen een bakje mee om spinnen in mee te nemen.

Je hoeft niet ver. Rond de gebouwen vind je vaak genoeg spinnen. Spinnenwebben hangen vaak in beschutte hoekjes.

Bekijk een spinnenweb.

Zit de spin er in?

Zijn er vliegjes in het web vast blijven zitten?

Waar zit de spin (vaak in het midden)

Heeft de spin oren? (de spin 'hoort' met z'n acht poten)

Wat gebeurt er als je tegen het web aan tikt (dan rent de spin snel over z'n web weg)

Kun je voelen of het web kleverig is? (ja, de ronde draden zijn kleverig, de spaken zijn niet kleverig)

Kun je het web makkelijk stuk maken? (nee, het web is verrassend sterk, niet teveel web stuk maken!)

We gaan een paar spinnen vangen. In elk bakje mogen twee spinnen. Straks zetten we ze weer terug.

Doe, als je dat zelf durft, een showtje met een spin op je hand...

Laat de spin voorzichtig van je hand vallen. Vaak maakt de spin dan snel een draad. Waar komt de draad uit? (uit de spinselklier uit z'n achterwerk).

Wie durft er ook een spin vast te houden?? Laat de kinderen dit proberen – alleen als ze durven.

3. Verwerking binnen

Doe een paar spinnen in een loeppotje. Daarmee kun je ze goed bekijken.
Geef de kinderen papier en stiften. Ze mogen de spinnen zo goed mogelijk natekenen:

- Een spin heeft twee lijfdelen een achterstuk en een voorlijf.
- De spin heeft acht poten. De poten zitten aan het voorlijf.
- De spin heeft twee tasters, bij z'n kaken aan het voorlijf.

4. Afsluiting

Voordat je de spinnen buiten terugzet... en als je nog tijd over hebt?
Dan kun je een aantal kinderen het gedichtje over Sebastiaan na laten spelen.
Wat gebeurde er ook alweer?
Sebastiaan wilde naar binnen. Maar de andere spinnen waarschuwden hem.
Sebastiaan ging toch, en werd vermoord. Toen werd hij opgeveegd.

Zet daarna de spinnen uit ongeveer waar je ze gevonden hebt.

Kruisspin

Wolfspin

Hooiwagen

7. Waterbeestjes

Wonder onder water! Wie tuurt er niet graag vanaf een bruggetje in het water? Zie je vissen zwemmen? Rijden er schaatsenrijders op het water? Wat zou er allemaal leven daar onder water?

Nodig:

Een plek waar je veilig en succesvol waterdierpjes kunt vissen. Visnetjes, witte bakjes (daar zie je de diertjes goed in) eventueel loeppotjes.

Vorbereiding:

Ga op zoek naar een geschikte sloot

1. Er moeten diertjes in zitten
2. De kinderen moeten er veilig kunnen vissen met hun netje.
3. Ga niet vissen als er bijvoorbeeld blauwalg of botulisme is geconstateerd.

Introductie:

Vertel iets over diertjes in de sloot. Wie kent er een paar? Laat zien hoe je vist met een schepnetje (niet teveel modder scheppen, met je hand binnenste buiten keren in witte bak).

Je moet er veilig kunnen vissen.

Aan de slag!

Laat ze in groepjes vissen naar waterdierpjes. Loop langs de groepjes en vertel iets over de diertjes die ze gevangen hebben. Laat de kinderen zelf goed kijken. Hoe zwemt die? Komt die boven water om adem te halen (bootsmannetje)? Wat voor diertje is het: een spin, slak, worm, insect?

In een witte bak, bijvoorbeeld een teiltje, kun je de diertjes goed bekijken.

Afronden:

Sommige kinderen willen lang doorvissen. Andere kinderen willen wat anders doen. Leg grote vellen papier (behangrollen?) en stiften of wasco. Laat de kinderen de waterdiertjes groot natekenen.

Laat ze als ze dat kunnen de naam er onder schrijven.

Zet samen met de kinderen de diertjes terug in het water.

Larve van geelgerande waterkever (pas op, bijt!)

Bootsmannetje

Schaatsenrijder

Waterscorpioen (bijt niet)

Watermijt

Muggenlarve

Waterpissebed

Larve van een waterjuffer (kleine libelle)

9. Kampioenen!

Ieder dier is ergens goed in. Een worm kan goed onder de grond kruipen. Een vogel kan goed vliegen. Een hond kan goed speuren. Elk beest is aangepast aan wat die goed moet kunnen. Wij mensen kunnen ook dingen heel goed. Sommige kinderen kunnen weer wat anders goed, dan andere kinderen.

Nodig: Het verhaal 'superbeest', tekenpapier, stiften, een grote flap papier, loeppotjes.

Introductie: Vertel dat iedereen wel ergens heel goed/ kampioen in is. Inventariseer wat de kinderen goed kunnen (tekenen, koppeltje duiken, alles over aardrijkskunde weten enzovoorts). Waar zijn de dieren goed in. Laat de kinderen een voor een een dier opnoemen, en vertellen waar die kampioen in is.

Naar buiten: Ga buiten op zoek naar dieren. Geef de kinderen eventueel een loeppotje om de kleine beestjes in te doen. Laat ze vertellen wat de gevonden dieren goed kunnen. Waar zijn ze kampioen in? In vliegen? Hopen graven? Zichzelf verstoppen? Mensen bijten? Kijk ook naar vogels, honden, poezen enzovoorts.

Weer binnen

Met de kleuters op een grote flap allemaal dieren tekenen en erbij schrijven waar ze goed in zijn, en waarom. Zet bijvoorbeeld een pijl bij de reiger z'n snavel en schrijf erbij: goed om vissen mee te vangen. Laat de kleuters zoveel mogelijk zelf tekenen.

Met groep $\frac{3}{4}$ kun je behalve de flap ook nog 'superbeest' natekenen. Lees het onderstaande verhaal langzaam voor en laat ze meetekenen.

Kampioen visjes spietsen

Kampioen hopen graven

Superbeest

Wat ik laatst tegenkwam... Het was ongelooflijk.
Ik liep met m'n kaplaarzen aan door het riet.
Mijn verrekijker hing om mijn nek.
Ik wilde waterdieren kijken op de vijver.

Ik was al vlakbij de vijver toen er plots een heel raar beest voor mijn ogen stond.
Hij zag er zo vreemd uit. Zoiets had ik nog nooit gezien.
Het was echt een superbeest!
Ik kon mij niet meer bewegen. Zo erg was ik onder de indruk.
Ik ga hem nu beschrijven. Teken jij maar eens hoe het dier er volgens jou uitziet.

Ik begin bij z'n kop.
Het was duidelijk dat het superbeest was.
Hij had geweldig grote oren die hij kon draaien om alle kanten op te luisteren.
Zijn ogen waren klein. Hij keek me aan met een felle blik.
Hij kon veel beter kijken dan ik.
Z'n bek was een soort snavel. Een snavel van een roofdier.
Als hij wilde kon hij me zo verscheuren. Gelukkig deed hij dat niet.

En dan z'n lijf. Het superbeest was geweldig gespierd.
Hij stond daar reuze stoer te zijn. En niet alleen dat.
Zijn huid had alle kleuren van de regenboog. Ik denk dat het een mannetje was.
Want in de natuur proberen mannetjes indruk te maken.

Nou mocht hij best trots zijn. Want hij kon ook nog eens geweldig balanceren.
Had ik dat nog niet verteld? Hij stond boven op een oude boomstronk.
Met zijn prachtige staart hield hij z'n evenwicht.

Toen begon het dier te dansen.
Hij danste als een balletdanser.
Hij dacht zeker dat ik ook een superbeest was. Of een superbeestin.
Dat hij indruk moest maken ofzo?

Nou onder de indruk was ik.
Ook van z'n prachtige sterke poten.
Aan de achterkant had hij twee hele sterke poten met klauwen eraan.
Z'n twee voorpoten waren juist weer goed om dingen vast te houden!

Natuurlijk wilde ik een foto maken.
Maar ik denk dat het superbeest dacht dat ik hem wilde doodschieten of zo.
Want plotseling rekte het beest zich uit. Zijn kleur veranderde...
Zo leek hij op de bruine rietstengels. En hoe ik ook zocht...
Ik kon het superbeest niet meer ontdekken!

Raar hè!

